

DELAVSKE ZMAGE V DEMOKRATIČNIH DEŽELAH

NAD 10 MILIJONOV GLASOV V ANGLIJI PROTI TORIJEM

Napredek socialistične stranke v Švici, Danski, Belgiji, Norvežki, Švedski itd.

Delavska stranka v Angliji je dobila blizu sto mandatov več kakor jih je imela doslej

ANGLJSKA vlada si je za volitve v parlament, ki so se vršile 14. novembra, izbrala čas, ki je bil zanjo izredno ugoden. Ako ne bi bila zapletena v spor z Mussolinijem in prevzela vodstvo v društvu narodov, bi bila pozornost javnega mnenja v Angliji obrnjena predvsem na notranje gospodarske in socialne probleme. Če pa se bi volitve vršile prošle pomlad, ali zadnji zimo; bi delavska stranka dobila mnogo več mandatov, kakor sedaj. Poznavalci političnih tokov v Angliji so tedaj celo prerokovali delavsko zmago.

Ko pa je vlada pred nekaj tedni določila za volitve datum 14. novembra, je bilo očitno, da si bo večino ohranila.

Kljub temu je vladna koalicija dobila samo nekaj nad 11.000.000 glasov, dočim jih je prejela opozicija nad deset milijonov ali 46%, poslancev pa ima samo 30%. Ako bi imeli v Angliji proporcni sistem, bi se število delavskih poslancev zelo dvignilo, kajti mnogi so bili poraženi z znatno večino. Na vsakega vladnega poslanca pride 28.000 glasov, in na povprečnega poslanca opozicije pa 57.000. To je krivična razlika.

Delavska stranka je dobila 153 poslancev, 96 več, kakor jih je imela v prejšnji zbornici. Neodvisna delavska stranka je dobila 4, liberalci 16 in komunisti enega. To so stranke opozicije.

Na vladni strani so dobili konservativci 380, liberalci, ki sodelujejo z vlado, 31, in MacDonaldovi laboriti 8.

Četudi ima vladna koalicija v zbornici spet veliko večino, dasi ne več tolikšno kot v prejšnji zbornici, reprezentira le dobro polovico volilcev.

Ves volilni boj in izid priča, da stara zgodovinska liberalna stranka bolj in bolj izgineva, boj pa se osredotoča med konservativci in delavsko stranko. Komunisti in neodvisna delavska stranka tudi v tej kampanji nista mogli priti v poštev.

Delavska stranka je pri volitvah oktobra 1931 vsled prestopa MacDonalda iz delavske v takozvano narodno koncentracijsko vlado, dobila težak udarec, ki ji je odvzel mnogo mandatov. Toda krizo je premagala in v novem parlamentu bo njena opozicija spet postala občutljiva. Angleška delavska stranka je izmed delavskih najmočnejša in najplivnejša.

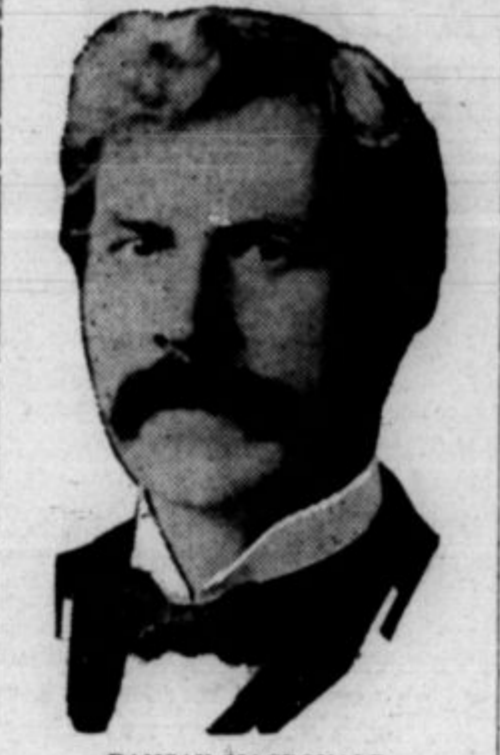
V Švici so socialisti pri zadnjih parlamentarnih volitvah prišli z drugega na prvo mesto in postali največja stranka v republiki. Demokratične stranke so zmagale na celi črti. Fašisti so kljub velikim naporom in finančni podpori iz Italije dobili samo en mandat. Socialisti jih imajo 50, liberalci 48, katoliška stranka 42, agrarci 21 in komunisti 2.

Se sijajnejše so oktobra t. l. zmagali socialisti v Danskem, kajti proti njim je stala opasna, dobro organizirana fašistična skupina. V glavno mesto je prišlo demonstrirati 25.000 fašističnih agrarcev z zahtevo na krono, da mora odstavi vlado, ki ji načeljuje socialistični vodja Torvald Stauning. "Ako je ljudstvo res proti socialistom, naj to izrazi pri volitvah," je dejal on. A namesto fašistične zmage je prišla socialistična stranka iz boja jačja, kakor je bila v prejšnji zbornici, in 100.000 glasov je bilo oddanih zdaj (Nadaljevanje na 3. strani.)

Poostrevanje politične krize v Franciji

Ramsay MacDonald poražen

Ramsay MacDonald, ki je pred volitvami l. 1931 zapustil delavsko stranko in vstopil v nov kabinet skupno z vedjem torijev Stanley Baldwinom, je pri volitvah dne 14. novem-

Ramsay MacDonald, ki je izgubil poslanski mandat. Porazil ga je kandidat delavske stranke. Na kampanjskih shodih so delavci MacDonalda motili z medklci toliko, da je mogel le malokje dokončati svoj govor.

LEWISOV TRIUMF NA ANTRACITU

Gibanje za zgraditev močne dualne unije premogarjev na antracitu proti UMW je končano z zmago za UMW in njegova predsednika. Delavci, organizirani v dualni uniji, so vprašali za ponovni sprejem v UMW in opustili svojo organizacijo. To pomeni povrnitev miru na antracitu, ki ga ni bilo že par let, in ojačanje stare UMW.

Kitajski mornarji v mednarodni zvezi

Unija kitajskih mornarjev in pristaniških delavcev se je nedavno pridružila Mednarodni federaciji transportnih delavcev.

MEHANIZIRANA ARMADA

Stroji za ubijanje na debelo, ki kose Etiopijce.

USSR po 18. obletnici novembarske revolucije

Temelj za ogromno ekonomsko strukturo dodelan.—Po dolgem trpljenju up na lepše življenje

IV. preveva ambicija, da se razvije v največjo ekonomsko silo na svetu. USSR je v tej krizi edina dežela, ki nima problema brezposelnosti, pač pa ji delavce celo primanjkuje. Pojasnili smo že vzroke, čemu kljub temu ne dopušča priseljevanja, razen v zelo omejenem številu. Rusko ljudstvo je užilo med vojno, v revoluciji, v civilni vojni in vsled vpadov zaveznških in drugih dežel na njeno ozemlje neizmerno trpljenja. Silovita suša in temeljni preobrat v poljedelstvu sta povzročila v letih tik po svetovni vojni lakoto, ki je ugonobila veliko ljudi in pustila težke posledice. Delavci so morali doprinarjati pri gradnji industrije nadčloveške žrtve in si veliko pritrjavati. Sistem krušnih kart je obveljal do nedavna in cene živilom niso bile nizke. Kljub temu se je milijone ljudi žurilo, da zgrade v svoji veliki deželi industrijo, pota, železnice itd. ter da razvijejo pridobivanje prirodnih zakonodov v tehnično najmodernejše obrate. Osemnajst let je minulo po novembarski revoluciji. V pr-

Težavna pot socialnega zavarovanja

V prejšnjih treh letih smo čuli nič koliko obljub z ozirom na zakone za pokojnine starim ljudem, pokojnine vdovam in o zavarovanju proti brezposelnosti.

Zvezni kongres je letošnje poletje sprejel osnutek za tako splošno zavarovanje in obljubil iz zvezne blagajne subvencije za omenjene zavarovalnice vsem državam, ki jih sprejmejo in v ta namen določen delež tudi same prispevajo.

Ohio, Wisconsin in več drugih so to že storile, nekatere še prej predno je prišel new deal na površje. Zakonodajna država Illinois je uvedla pokojnine nedavno, toda z velikimi omejitvami. Deležni jih bodo samo državljani, ki prebivajo v Illinoisu najmanj pet let, ki so stari 65 let. ki imajo manj dohodkov kot \$30 na mesec, in ki niso svojeve, kakršni bi v smislu zakona morali skrbeti zanje.

Na kratko, človek bo upravičen do penzije, ako je popolen revež, brez dohodkov in svojeve, dobival pa bo \$1 na dan.

To je zelo daleč od penzij, kakršne propagira dr. Townsend, ampak kaj boljšega od legalatur, v katerih so samo za stopniki kapitalističnih strank, ne moremo pričakovati.

V istem zasedanju illinoiske zakonodaje je bil predložen načrt za zavarovanje delavcev proti brezposelnosti. Zveza illinoiskih industrialcev je protestirala proti, ravno tako trgovske komore in razna druga društva delodajalcev. Vsi zastopniki teh bogataških skupin so izjavljali, da protestirajo proti načrtu za brezposelnostno zavarovalnico edino v korist svojih delavcev, ker jih nočejo ob-

bremeniti z asessmentom v brezposelnosti sklad. Zase se kapitalisti seveda ne interesirajo — ali ljudske koristi, te so jim glavna skrb! Ako bi bilo v zbornici nekaj socialistov, bi temu hinavstvu napravili kmalu konec z debatami, ampak ker jih ni, izkoriščevalci lahko nadaljujejo s svojim blufanjem med poslanci in v časopisju.

Kdor krade na kupe, ali si na kak drug nepošten način prisvoji stotisoče, bo morda obtožen in povabljen pred poroto, kjer se pravniki z obeh strani prerekajo za drag denar, časopisje piše o obravnavi na dolgo in široko, in končno oznani: porota proglasila obtoženca nekrivim.

Tako je storila tudi dne 12. novembra, ko je morala odločiti, ali je bivši klerik in blagajnik čikaškega okraja Robert

M. Sweitzer kriv ali nekriv. Državni pravnik je iz računov dokazal, da si je Sweitzer prilastil \$414.129 tujega denarja. Vsled tega ga je okrajni odbor izključil iz urada. Sweitzer je takoj, ko je prišla stvar na dan, priznal, da dolguje okraju nekaj nad \$300.000, in da bo to vsoto vrnil, čim njegovi pregledovalci točno ugotove, koliko manjka. Toda vrnil ni niti enega dolarja.

Kako je mogoče, da porota dvanajstih mož kljub priznani tativni krivici oprosti ter mu s tem da pečat nedolžnosti? Nedvomno bi istih dvanajst porotnikov poslalo v zapor

Velikih graftarjev v tej deželi ni mogoče obsoditi

bančnega klerka, ako bi si prilastil — ne štiri sto tisoč, ampak štirideset dolarjev!

Robert M. Sweitzer je bil eden najpopularnjših demokratskih politikov v Chicagu in Illinoisu. Bil je kandidat demokratske stranke za župana, za guvernerja in v razne druge urade. On je profesionalen politik — "zlata duša", vzoren župljan in imeniten družabnik. Denar je posejval in šenkval.

Bilo je očitno v naprej, da ne bo obsojen. Demokratski politiki, ki vladajo mesto in County, prav dobro vedo, da če bi

pustili Sweitzerja v obsodbo, bo prizadet še marsikdo, kajti on ni edini, ki si je prilastil ali si prilastil tuji denar. Zato so obravnave le slepilo, kajti kadar pride škandal na dan, se sodnemu procesu ni mogoče ogniti.

Drugi vzrok je koruptno mišljenje ameriške mase — češ, vsakdo krade, ako le more. "Ti bi tudi in jaz, ako bi mogel," je argument povprečnega demokratskega in republikanskega volilca. Dokler se ameriško ljudstvo ne izkoplje iz tega kvarnega mišljenja, ga bodo graftarji čezdalej bolj prednostno in svobodno guli.

REAKCIJA DELUJE ZA SPORAZUM S HITLERJEM PROTI SOV. UNIJI

Francosko ljudstvo zoper fašizem. — Pripravljanje dveh taborov za civilno vojno

GOSPODARSKA kriza je vrgla francoski kapitalizem v panično razpoloženje. Strah ga je za bodočnost svojega sistema v Franciji, kajti nezadovoljnost med ljudstvom narašča. Magnati, ki kontrolirajo francoske finance in industrijo, so se v bojazni za svoje koristi zatekli v fašistično gibanje. Propagirajo spremembo ustave, ki bi dala vladi več moči in jo otela odvisnosti od večine v parlamentu, a ob enem finančno in s propagando podpirajo razne fašistične organizacije, med njimi Croix de Feu, kateri načeljuje "bodoči francoski Hitler" Francois de la Rocque. Njegove čete so disciplinirane in oborožene. Vladi se misli polastiti nasilno, kadar se bo čutil dovolj močnega in bo prilika ugodna, na pr. v slučaju finančne panike, ali pa ministrske krize. Njegova organizacija bi francoski demokraciji sama na sebi ne bila nevarna, toda nevarna je zato, ker jo podpira francoska reakcija s svojimi bogastvi.

Demokratske skupine, med njimi socialisti in komunisti, ki so združeni v popularni fronti, zahtevajo od vlade, da ustavi oboroževanje fašistov in da predloži zakone proti fašističnim tolпам, ki prete vredi republiko in spremeniti Francijo v državo Hitlerjevega in Mussolinijevega modela.

Premier Laval skuša biti nekako v sredi med demokratičnimi skupinami ki so zastopane v vladi, in med onimi, ki delujejo za reakcionarno diktaturo fašistične narave. Laval je zvičajnež, poln skritih namenov in zato mu popularna fronta nič ne zaupa. Dolže ga celo, da je zmožen sam vzprizoriti fašistični puč, da se bi iznebil parlamenta in vladal z dekreti.

Dne 11. novembra — na dan premirja, — so po pariških ulicah korakali tisoči v popularni fronti in demonstrirali proti reakciji in fašizmu. Ne samo delavci, tudi bivši vojaki in rezervisti v uniformah so korakali z njimi.

Ob drugem času isti dan so demonstrirale fašistične organizacije. Tisoče policajev in vojakov je skrbelo, da se te nasprotujoče se sile niso zapodile v boj druga proti drugi. Po nekaterih delih Pariza so se dogodili spopadi kljub tej čuječnosti.

V vnanji politiki ima Francija dve odredenosti. Demokratične skupine so za sedanjo taktiko lige narodov (za sankcije proti Italiji) in reakcija pa jim nasprotuje. Laval je tudi tu v sredi. Trdil je, da je zanje, a ob enem jih odlagal od tedna do tedna, da koristi svojemu prijatelju duceju. Francoski fašisti hočejo, da vlada ne stori ničesar takega, kar bi omajalo ali celo vpropastilo Mussolinijev režim — kajti to bi bil katastrofalen udarec za fašistično gibanje. Laval dozda res še ni nič posebnega storil, kar bi bilo v kvar Italiji, toda nanj pritiska Anglija, katera skuša izmanevirati vsako vlado, da se odločno izjavi in tudi v dejanjih pokaže, ali je, ali ni za kolektivno akcijo društva narodov proti napadalki.

Z ozirom na Nemčijo so francoske demokratične stranke za izoliranje Hitlerjevega režima, reakcija, z Lavalom vred, pa deluje za sporazum med njim in Francijo. Francoski kapitalisti in finančniki se boje, da bo Hitler vsled bojkota, oboroževanja in izgubljenega trgovine prisiljen vzeti bogatašem v Nemčiji del imovine. Ko to stori prvič, bo ustvarjen precedent (Nadaljevanje na 3. strani.)

PRIVATNI INTERESI V LJUTEM BOJU PROTI ŽUPANU D. W. HOANU

Kapitalistični krogi so se odločili storiti vse v svoji moči, da očrnijo milwauskega župana, in s tem onemogočijo njegovo ponovno izvolitev.

Dolže ga predvsem podpiranja nasilnih dejanj. Dovoljeval je manifestacije stavkarjev, ki so se nemalokrat razvile v izgrede, branil je provokacije komunistov, ki so jih uganjali po milwauskih ulicah in nastopal na shodih s hujskajočimi govori. To so njegovi glavni

"prestopki" in "težki grehi". V ospredju te kampanje za blatenje župana Hoana so med drugimi Citizen's Law and Order liga, v kateri so tovarnarji in veliki trgovci; Ameriška legija, Service Star liga, Army and Navy unija, American War Mothers in slične drue organizacije ter skupine, ki jih vzdržujejo kapitalisti.

Vsa ta "notna fronta" je dokaz, da župan Hoan res deluje ljudstvu v korist.

Naše prireditve

- CHICAGO.—Konzert "Save" v nedeljo 24. novembra v dvorani Slovenske narodne podporne jednote.
- CLEVELAND.—Slavje 25-letnice kluba št. 27 in koncert socialističnega zbora "Zarja" na Zhalvalni dan 28. novembra.
- BRIDGEPORT, OHIO.—Slavje 10-letnice kluba št. 11 v soboto 30. novembra v društveni dvorani na Boydsville.
- RED LODGE, MONT.—Prireditve kluba št. 35 v proslavo 25-letnice JSZ v soboto 30. novembra v Slovenskem domu, Scotch Coulee.

V nedeljo 24. nov. vsi na

V DVORANO SNPJ
2657 SO. LAWDALE AVENUE

Príčetek ob 3. pop. — Po koncertu ples v obeh dvoranah. — Igra John Kochevarjev orkester in John Plut. — Vstopnina 40 centov

KONCERT "SAVE"

IN SPEVOIGRO "Čevljar-baron"

ZAPISNIK KONFERENCE KLUBOV J. S. Z. IN DRUŠTEV PROSVETNE MATICE V ILLINOISU IN WISCONSINU

Zapisnik konference zastopnikov klubov in društev Prosvetne matice za severni Illinois in Wisconsin, ki se je vršila v nedeljo 10. novembra v Waukeganu, Ill.

Konferenčna tajnica s. Frances Zakovšek, otvorila sejo ob 9.45 dopoldne. Predsednikom izvoljen s. Filip Godina.

Zapisnikar s. Rudolf Skala.

Tajnica poroča, da ni prejela zapisa zadnje konference, ki se je vršila 19. maja 1935 v Waukeganu, spominja pa se, da je bilo sklenjeno, da se iz konference blagajne izplača \$25 za agitacijski sklad JSZ in \$5 za plačo oziroma kot nagrado konferenčni tajnici.

Zastopniki ta sklep ponovno odobrijo.

našno zborovanje je bilo poslanih po pošti 28, osebno pa sem izročila 4.

Poročila zastopnikov. Za klub št. 1 poroča Charles Pogorelec, da so imeli 21. oktobra slavje 25-letnice JSZ, ki je bilo zelo dobro obiskano. Kupili so poslopje, kar je važno za ves naš pokret. Treba pa je skrbeti za odplačevanje dolga. Za poslopje in stavebna smo dali \$8,900 in je vredno te vsote. S tem smo naredili velik korak naprej za socialistično gibanje in za Prosvetno matico. Za angleški odtok kluba št. 1 poroča s. Sodnik, da imajo že od ustanovitve Prosvetne matice njen član. Podpirajo vse napredne akcije.

Zastopnik dr. št. 344 SNPJ Chas. Chuck poroča, da podpirajo Pros. Matico.

John Rak, zastopnik druž. št. 559 SNPJ poroča, da so zelo aktivni v naprednem gibanju. Imeli so jako dobro uspešno slavnost ob 10 letnici društva.

Zastopnica za dr. št. 584 Vera Šoštarič poroča, da se s kakšnimi posebnimi aktivnostmi ne morejo pohvaliti, ker ni zanimanja.

O družstvu št. 747 poroča Joe Vidmar, da ni še veliko, toda raste v članstvu. Se zanimajo za napredno gibanje in bodo še v naprej ostali aktivni.

Isti poročevalec zastopa tudi milwaukeško federacijo SNPJ. Omenja, da je ta federacija edina, ki še drži naš pokret pokoncu.

Mary Šular poroča o "Bledu", da je to društvo najbolj napredno. Vsi, razen par izjem, so aktivni v socialističnem gibanju.

Dr. št. 225 JSKJ zastopa Math. Musić. Nima nič posebnega poročati. Člani so različnih prepričanj in mišljenj. Večina podpira napredno gibanje.

Socialistični pevski zbor "Naprej" zastopa Leonard Alperner. Poroča, da zadnje leto ni imel zastopnika na konferenci. Zbor praznuje 25-letnico obstoja.

Zbor "Sava", odtok kluba št. 1 JSZ, zastopa Chas. Pogorelec. Poroča, da ima 40 pevcev in pev. Prireja vsako leto zelo dobro uspele koncerte. Prihodnji koncert bo 24. novembra t. l.

Zastopnik dramskega odseka Slov. nar. doma v Waukeganu Andrew Moček poroča, da odtok poslednje čase ni bil aktiven. Zadržan prireditelj oziroma predstava ni uspeša. Imeli so celo izrubo; ker se občinstvo ne zanima in ne podpira kulturnih ustanov. Odtok še obstoji. Mladino je v kulturnih organizacijah težko obdržati. Odtok ostane član Prosvetne matice.

Zenski zadrugi odtok (Womens Cooperative Guild) zastopa Rozi Skala. Poroča, da so aktivne za zadrugo gibanje in podpirajo vsa napredna udejstvovanja. Prosvetno matico bodo tudi v bodoče podpirale.

Sodrug Frank Sodnik, član angl. odseka kluba št. 1, pridoda k svojemu prejšnjemu poročilu, da bodo člani tega odseka kupili še nekaj delnic doma JSZ in eno odsek.

Sodrug Pogorelec pridoda k poročilu kluba št. 1, da je klub priredil zelo uspešen piknik v korist Proletarca, pri katerem gre za gromoten uspeh velika zasluga angleškemu odseku kluba.

Vsa poročila zastopnikov vzeta na znanje.

Agitacija za JSZ in Proletarca.

Tajnik JSZ in upravnik Proletarca Charles Pogorelec pojasnjuje v daljšem govoru o delu v uradu, o cirkulaciji kolektarja, ki bo izšel decembra t. l. in o potrebi povečanja naročnikov Proletarca.

John Rak, pomožni upravnik Proletarca, pojasnjuje v angleščini, kako bi se povečalo število naročnikov in kako zainteresirati mladino za glasilo JSZ. Priporoča, naj bi konferenca kaj ukrenila glede razširjenja naših publikacij med mladino, posebno v Milwaukee.

S. Filip Godina želi, da bi ta konferenca nekaj ukrenila, da bo uspešno pomagala sodrugom v Milwaukee. Apejira, naj gibanje ožive čim bolj, ker oni svoje razmere najbolj poznajo.

S. Alperner dokazuje, da je težko delovati za to dobro stvar. Najbolj potrebujejo dobrega agitatorja. Treba človeka od drugod, ki bo kos tej nalogi.

S. Vidmar pojasnjuje, kako je bilo v preteklosti. Situacija se je precej izpremenila. Nekaj dobrih sodrugov je umrlo, nekaj se jih je izselilo, nekoliko izstopilo, nekaj pa jih zadržuje brezposelnost. Tisti, ki delajo, se pa ne morejo udeleževati sej. Vsa aginija in aktivna sila se je razkropila. Potrebujemo pomoči iz glavnega urada.

Rožič opozarja na dejstvo, da je veliko naših ljudi v Milwaukee, ki spadajo direktno v strankine klube, ki so v posameznih wardah.

Sodruginja Šular odgovarja, da so otroci v angleških klubih, a večina možkih in žensk je mlanih. Milwauška naselbina je s Frank Novakom veliko izgubila. Stari sodrugi so pre-

cej trmasti. Mladi so bili zelo aktivni, a n'so dobili navdušenja od starih. Veliko krivde je tudi v tem, ker se sodrugi in sodruginje same med sabo ne razumejo.

Sodruginja Šoštarič v imenu mlade generacije pojasnjuje, da se je med mladino nekaj zgodilo in sedaj nimajo sej. Ona sama ne ve za vzrok. Tajnik ne skliče seje. Bodo skušali oživetiti in pridobiti nove člane.

G. Maslač je mnenja, da se v klube prinaša pesimizem. Sodrugi nimajo na sejah govoriti toliko časa, da se izgovorijo in pridejo na jasno sago s seboj. Potem čele bo tudi njihovo delo uspešnejše.

Matkovič pravi, da je treba v prvi vrsti večkrat dobrega govornika, ki pozna ljudi in mora imeti smisel za dobro taktiko. Pri stranki v Milwaukee zahtevajo disciplino in so že več sodrugov, ki niso delovali v smislu pravil, izključili.

Alperner pripoveduje, da so imeli socialisti pri društvu Badgers velik vpliv. Po vsaki seji so imeli kake pol ure diskuzijo o socialnih problemih. Zavrata vso krivdo neaktivnosti v Milwaukee na gl. urad v Chicago, ker ne pomagajo in nečejo kooperirati.

Pogorelec opozarja, da smo prešli iz diskuzije za agitacijo Proletarca na organizacijo oziroma aktivnosti v klubih. Za razširjenje Proletarca je treba agitirati od hiše do hiše. To velja tudi za prodajo kolektarja. Priporoča, da bi konferenca iz svoje blagajne financirala propagando za Proletarca v naselbinah Milwaukee in West Allis.

Rožič je uverjen, da bi dobili v Milwaukee več naročnikov Proletarcu, če bi dobili pomoč od zunaj in kooperacijo.

Na predlog s. Raka sklenjeno, da se izplača \$10 iz konference blagajne v pomoč agitaciji za razširjenje Proletarca in v prid agitacije za JSZ v Milwaukeeju in West Allisu.

J. Rak priporoča, da bi v naselbinah klubov tajnik spisal imena perspektivnih naročnikov Proletarca in jih poslal upravništva, od kjer bi jim Proletarca poslali na dom.

Ch. Pogorelec govori o razpečavanju kolektarja za l. 1936. Dobro bi bilo, da bi na sejah organizacij agitirali nanj.

L. Alperner je mnenja, da ni prav, ko jih narožijo društva in klub in potem ne vedo, kje in komu bi jih prodajali. Umestno bi bilo, da bi samo klub prevzel prodajo kolektarja.

Ch. Chuck se ne strinja, da bi društva dobila kolektarje od kluba.

Alperner priporoča, da bi šli sodrugi na seje društev in kolektarje sami prodajali.

Vidmar soglaš s. sodr. Alpernerjem. Meni, da si naj sodrugi razdele prodajo kolektarja in bi tako imeli kontrolno nad razpečevanjem.

Frances Zakovšek pojasnjuje, da je bilo že na zadnji konferenci rečeno, kako bi se kolektar v naselbinah čim uspešneje razpečavalo. Tajniki društev neradi prevzamejo to prodajo. Klub naroči kolektar, prodajo pa prevzamejo sodrugi, ki si to delo razdele med seboj. Vsak prevzame svoje ulice in prodaja samo tam in ne drugje. Priporoča ta sistem tudi za druge naselbine. Cena naj bo za vse enaka.

Rožič meni, da je depresija vzrok, ker je bilo v Milwaukeeju prodanih manj izvodov letošnjega kolektarja kot običajno.

Možek priporoča, da bi bila cena kolektarja za vse enaka in je proti temu, da bi se plačala provizija prodajalcem.

J. Zakovšek je za to, da se prodajalcem da popust in tudi klubi naj ga dbe.

Predlog s. Vidmarja, da naj klubi organizirajo prodajo kolektarja po svoji uvidenosti, sprejet.

V korist konference:

S. Charles Pogorelec predlaga, da se v vsaki naselbini, kjer se vrši konferenca, priredi tudi popoldanski program. Predlog sprejet.

Volitve:

Za konferenčno tajnico je ponovno izvoljena Frances Zakovšek iz Waukegana.

Za konferenčne organizatorje so izvoljeni sledeči:

Za Sheboygan, Wis., Chas. Chuck za Milwaukee, Leonard Alperner in Joe Vidmar;

za West Allis Math Musić;

za Waukegan, Ill., Rudolf Skala;

za Chicago, Ill., Frank Sodnik in Angela Zaitz.

Predsednik Godina imenuje L. Alpernerja in Angelo Zaitz, da pregledata poslovne knjige.

Tajnik P. M. Chas. Pogorelec priporoča, naj se društva poslužujejo iger in knjig iz zaloge Prosvetne matice.

Konferenca priporoča, da naj tajnik P. M. piše društvom na januarsko sejo za pristop k Prosvetni matici. L. Alperner in Angela Zaitz poročata, da sta račune pregledala in so v redu. Kakor je poročala tajnica, je bilo v blagajni 19. maja 1935 \$71.49, dohodkov nič, stroškov \$32.52, ostane v blagajni 10. nov. 1935 \$38.97. Poročili sprejeti.

Sprejeto, da se prihodnja konferenca vrši meseca maja 1936 v Milwaukee, Wis.

Tajnica bo poskrbela glede igre za prihodnjo konferenco in bo tozadevno vodila korespondenco med klubi, ki spadajo v to okrožje.

L. Alperner priporoča, da bi P. M. nabavila nove igre.

Sprejeto, da se konf. tajnici izplača \$5.00 za njeno delo.

Predsednik a. Godina zaključil konferenco ob 12.50 pop.

Filip Godina, predsednik.
Rudolf Skala, zapisnikar.

nik, Frances Gričar, in Frank Blatnik ml.

Pri prvi boste dobili v poljudni obliki socialno stran življenja, v drugi pa se boste smejali, kakor še malokdaj.

Med tema igrama nastopi v umetnem plesu Wilma Mazok. Poleg njene vključuje spored več drugih točk.

Dne 29. novembra bo deset let, od kar obstoji naš klub. V soboto, dan pozneje, obhajajo to obletnico, ki je vsemu članstvu kluba in somišljenikom res v ponos. Prijatelji delavskega gibanja, pridružite se temu slavju s posetom naše prireditve. Od vas je odvisno, ako bomo uspeli. Obetajo, da dobimo posetnike tudi iz oddaljenih naselbin, npr. iz Barberton. Maynard bo zastopnik stoodstotno, ako sodimo po v naprej razprodanih vstopnicah. Ravno tako Windsor Hights, Power Point, Glencoe itd. S. Tušek je že dozdaj, ko to pišem prodal vse vstopnice.

Obetajo nam razna presenečenja — med drugim strganje podplatov — tako bomo plesali. To, kar prinese s sabo Frank Barbich, ki pride k nam, bo baje tudi senzacija. On je znan dopisnik in član gl. odbora SNPJ. To bo prvič, da pride v ta kraj. Njegov poklic je "ronanje" street kare. Skušal je, da se pripelje tudi v mestni svet in postane koncilman, ampak ljudje v metro-poli so v svoji neprevидnosti rajše poslali v zbornico lutke.

Naš klub je v teku desetletja izvršil resnično veliko dela. Imel je mnogo prireditev — večinoma zelo uspešne. Ves prebitek je bil vsikdar uporabljen edino v korist delavskega gibanja. Tako bo tudi v bodoče.

V soboto 30. nov. se nadejamo obilnega poseta. Za naklonjenost se že v naprej zahvaljujemo. Vstopnice so po 25c, kar je malo za tak spored. Otroci v spremstvu staršev so vstopnine prosti, drugače plačajo do 14. leta starosti 10c.

Decembra se vrše seje — kar pomeni volitve odborov. Klub št. 11 jo obdržuje tretjo nedeljo v mesecu. Pridite gotovo. Na nji bo tudi poročilo o novemberski konferenci ohijske soc. stranke, ki je bila sklicana v Martins Ferry. — Joseph Snoy.

Večer v spomin E. V. Debsu

Chicago. — Angleški odtok kluba št. 1 priredi v petek 29. novembra v Slovenskem delavskem centru, 2301 S. Lawndale Ave., Debsov spominski spored.

Eugene V. Debs je bil eden največjih socialističnih borcev v tej deželi. Rojen je bil 5. novembra 1855. Umril je 20. oktobra 1926.

Govornik na tej spominski proslavi bo Albert Goldman. Predvajana bo filmska slika iz Debsovega življenja. Vstopnina je 10c.

Vodstvo organizacije je ponavadi odtok članstva. Slabo vodstvo je posledica brezbržnega, nevednega članstva.

"MOJ MALI DEČEK JE BIL TAKO SUH - ZJOKALA SEM SE, KADAR SEM GA POGLEDALA"

"Nagovarjati sem ga morala, da je jedel, in nič, kar je pojedel, ni pomagalo, da bi pridobil na teži. Vedno bom hvaležna tisti materi, ki mi je povedala o Trinerjevem grenkem vinu."

Trinerjevo grenko vino je staro, zdravilno, ki odpravlja zaprtje, pline, nespečnost, slabo sapo, nečistost kože in težave, zadržane s prebavnimi nerednostmi, in navda z življenjem oslabele tek. Dobite ga lahko v vsaki lekarni.

TRINERJEV ELIKSIR GRENKEGA VINA

Joseph Triner Company, Chicago

BARETINCIC & SON

Tel. 1475
POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212

At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100

Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel. Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

PRISTOPAJTE K
SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK
"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanovljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list iz-ta tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

ZA LIČNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRANK GRILL, predsednik

PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU

Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Cicero in Berwyn in dovažajo čistega na dom

TOČNA POSTREŽBA
1727-1731 W. 21st STREET
CHICAGO, ILL.

DELO JAMCENO
CHICAGO, ILL.

Telefoni: CANAL 7172-7173

Zadnji poziv na slavje v Bridgeportu

Bridgeport, O. — To je zadnje vabilo na slavje 10 letnice kluba št. 11 JSZ, 25 letnice naše Zveze in 30 letnice Proletarca. Ta trojna jubilejna proslava se vrši v soboto 30. novembra v dvorani na Boydsvillu (tik Bridgeport). Prične se ob 7:30 zvečer. Pridite točno, da ne zamudite, kajti radi obsežnega sporeda s njim ne bomo odlašali. Po končnem programu bo igrala Barbičeva godba. In že radi tega ne smemo odlašati.

V slovenščini bo vprizorjena I. Molekova igra "Biserne slavje", ki je spisana nalašč za tako prireditve. V nji imajo vloge Peter Kroflich, Tony Kravanja, Štefanija Gričar, in Mary Kroflič.

Druga je zamorska šaloigra "Love and Lather", v kateri nastopijo Louis Gorenc Jr., Frank Matko Jr., Mary Pot-

BEG PRED VOJNIMI LETALI

Etiopijski cesar je izdal prebivalstvu Addis Ababe odlok, da se mora razkropiti po okolici, ker pričakuje, da bodo italijanski vojski letalci prej ali slej bombardirali to mesto. Na sliki vidite domačine, ki odnašajo iz mesta pohištva v svoja nova domovanja.

Le redko kdaj
taka ponudba!

FEDELCO
Vacuum Cleaner

SAMO
\$18.95

ŠI TAKOJ

Velika izložba

Electric Vacuum čistilec najboljše izdelka po zmernih cenah in obrok sedaj v vseh 10.

ELEKTRIČNIH TRGOVINAH

Fedelco čistilec so izredno trpežni, obratovanje lahko neglede koliko površine je treba pomesti. Močne krtače izgrajajo prah in smeti, da jih je lahko pomesti.

Vprašajte še danes v naših električnih trgovinah, da vam jih razkažemo. Lahki obroki, ki jih plačujete z računom za elektriko.

To cover interest and other costs, a somewhat higher price is charged for appliances sold on deferred payments.

COMMONWEALTH EDISON
Electric Shops

Downtown—72 W. Adams St.—132 S. Dearborn St.
Telephone RANdolph 1200, Local 535

2618 Milwaukee Ave., 48345. Ashland Ave., 4562 Broadway
2950 E. 92nd St., 852 W. 63rd St., 13116 S. Michigan Ave.
3460 S. State St., 4251 W. Madison St., 4853 Irving Park Blvd.

FEDERAL COUPONS GIVEN

"Naprej" je res lahko ponosen na svoje v vseh ozirih uspelo jubilejno slavje

Milwaški slovenski socialistični pevski zbor "Naprej" je priredil prošlo nedeljo jubilejno slavje svoje 25-letnice, ki je, kakor pravimo po domače, "silajno uspelo". Oznanjal je, da bo to velika reč. Ni pretiralval. Program se prične točno ob 2:30. Je povdarjal v oznanilih. In res, "zamude" je bilo samo 15 minut! Ampak le, kar se pričetka sporeda tiče, dočim je bilo cenjeno občinstvo v dvorani že pred določenim časom! "How nice, here they all come on time," je rekla neka prisenečena pevka "Save". Ona je iz Chicaga, kjer rogovilijo z uro vsekrižem — "daylight saving time" — zdaj so se odločili še za "eastern standard time" — zares čudno mesto, kjer premikajo uro zdaj naprej, zdaj nazaj, a kar se pa prireditev tiče, pomaknejo uro vselej povprečno za pol drugo uro nazaj.

Milwaški "Naprej" kajpada pomeni vedno samo naprej — in to je dobro za "Naprej" in za napredek naselbine.

Frank Puncer je "končno", to je, 15 minut "po točno določenem času", oznanil — spored se prične, prva točka je drama "Rdeče rože". Vprizori jo dramski odsek kluba št. 1 JSZ iz Chicaga.

Dvorana je bila polna. Ne ravno natrpana "do zadnjega kotička", ampak vsekarer je bilo v nji sedem sto ljudi.

Na kratko o igri: Je res snov, ki spada na oder — na delavski oder z vso iskrenostjo svoje vsebine baš v sedanjih časih! Milwaško in westallisko občinstvo je kajpada tvorilo glavni del udeležencev. A bilo jih je mnogo iz Sheboygana, iz Waukegana in precej tudi iz drugih okoliških naselbin. Sheboygančane je igra spominjala na njihove borbe z delodajalci — na izgubljene in napol dobljene bitke, na okrvavljene ulice pred Kohlerjevo tovarno, kjer so salve prestreljevale žile stavkajočih delavcev!

In Milwaščani, — koliko bojev so že oni prestali! Baš nedavno je dobila "notoritetno" milwaška A. J. Lindemann and Hoverson kompanija, ki izdeluje peč. "Stavkarjem ne ugodimo, je vse zastoj," so poudarjali njeni ravnatelji. To odločno upiranje je povzročilo med stavkajočimi delavci ne samo veliko gnjeva in povečanja trpljenja, ampak tudi povečanje odpora. Izgrede. Aretacije. Boj v časopisju.

In Waukegančani — prišli so večinoma mlajši — a tudi nekaj takih, ki se šav prav dobro spominjajo zadnje velike stavke v jeklarski industriji.

Da — "Rdeče Rože" so za današnje dobo najmočnejša slovenska socialna drama — vse priznanje Jožetu Moškriču, ki jo je spisal! Človek, ki ima

to njegovo slavje! Zapel je "Budilno" in "Nazaj v planinski raj". Vodi ga Frank Mikek. Za "Naprejeve" je bila ta prireditev kup skrbi in dela — pa še koliko dela! Izvršili so ga s svojimi močmi in pa s sodelovanjem prijateljev. Udeležba je pokazala, da jih ima "Naprej" prav toliko, če ne še več, kakor nekoč. Ampak kadar je treba prijeti za delo — tedaj marsikdo ni pripravljen nanj, pa ga ostane toliko več tisti skupini, ki noče zastoja, ampak si želi le naprej! Tej gro priznanje za ureh tega slavja.

V sporedu sta nastopila tudi dva mlada harmonikarja, dalje Anna Miško in Anton Medved v dvospevu. Spremljala ju je Mary Muha. Anna je nekdanja Milwaščanka — "njen sopran je še prav tako dober, kakor je bil tu," so komentirali njeni znanci in znanke iz takratnih dni. In seveda, Anton Medved, s svojim baritonom, je prav tako ugajal. Prihodnje nedeljo bosta pela na "Savinem" koncertu v Chicagu.

Videli smo tudi ustanovitelje "Napreja", kolikor je še živih in so v Milwaškeju. Nekdo izmed njih je rekel igralki iz drame "Rdeče rože": "Daj no, pripni mi tale znak v suknjo. Dali so mi ga, pa je tako majhen, da te dveh kodrov ne morem stakniti skupaj. Ne vidim več dobro in pa roke moje so menda prevelike za take drobne reči."

Priredila ga mu je v zaponko, pogledal je nanj, in dejal: "Nosil ga bom v nji, dokler se mi ne raztrga." (Suknja namreč.) Upam, da jih bo kljub vsemu hudemu še veliko ponosil in dobil ob 50-letnici "Napreja" nov, veliko večji znak.

Spored sta vodila Frank Puncer in Frank Ermenc — oba zelo delavna "Naprejevca". Ermenc je v svojem nagovoru izrekel pozdrav došlecom iz Chicaga. — "Kaj pa Sheboygan?" je vprašal Martin Jelenc. Zares, iz Sheboygana je v dvorani velika skupina. "Zivijo, Sheboygan!" — "Waukegan je tudi tukaj," se je začel drug medklic. Da, prišli so sem v posebnem avtobusu — "Pozdravljen, Waukegan!" — rekel Frank Ermenc.

Po programu pa se jih je par iz Waukegana z njim pošalilo — češ, "nas pa nisi nič pohvalil, kakor si one iz Chicaga in Sheboygana!" Ermencu je bilo nerodno, ker ni vedel, ali se gre za šalo ali je kritika zares. Rudolf Skala pri tem ni bil zavren — da ne bi morda kdo njegava sumil kake "provokacije" — kajti tudi on je bil na tej slavnosti in se vrnil domov vesel, ker se je vse dobro izteklo, kakor pravimo podomače. Tako tudi drugi Waukegančani.

Frank Ermenc je prečital tudi par brzogovornih čestitk: od Alberta Hrata iz Las Vegas, Nevada, od Toneta Sublja iz New Yorka in par drugih.

Ob tej priliki se je spominjal tudi pokojnega Franka Novaka, ki je storil za napredek milwaške naselbine toliko kot malokdo. To je bila prva prireditev "Napreja", katere se Frank Novak ni udeležil.

In kaj zdaj? To je težko vprašanje. Slavnost 25-letnice "Napreja" je stvar prošlosti. Kako pa bo v naprej?

Vprašanje je lahko, odgovor pa odvisi od naselbine. Če noče v zastoj, bo nadaljevala v duhu "Naprejevca" gesla. Vsi prijatelji "Napreja" želimo, da njegov korak ne zastane, ampak da v vstopu v svoje 26. leto nadaljuje še čvrsteje po svoji v naprej določeni poti. — X.

Naš dan v Clevelandu

Cleveland, Ohio. — Četrtek, Zahvalni dan 28. novembra, je za napredni slovenski Cleveland pomemben datum. Kajti tega dne se vrši v Slov. narodni koncert soc. pevskega zbora "Zarja", na katerem bosta sodelovala češki pevski zbor "Voian" in slovenski zbor "Delavec".

Ta prireditev bo ob enem jubilejno slavje 25 letnice kluba št. 27 JSZ. Vprizorjena bo socialna drama "Zrtve kapitalizma," čuli bomo govornika in razne druge točke.

Spored se prične ob 3. Zvečer bo plesna in prosta zabava. Vstopnice za popoldne in zvečer so po 40c, samo za zvečer pa po 25c. Določili smo jim tako nizko ceno zaradi sedanjih razmer.

Lansko jesen je "Zarja" napravila velik vtis s sodelovanjem z "Voianom" pri vprizoritvi Smetanove opere "Prodna nevesta".

Na tej prireditvi pa bo vprizorjena prej omenjena socialna igra, ker je zrelo sedanjih razmer.

Klub št. 27 in "Zarja" vas vabita, da pridete na Zahvalni dan v Slovenski narodni dom in prisostvujete njenemu slavju. — Odbor.

O konferenci zastopnikov angleško poslujočih društev SNPJ 2. novembra

(Nadaljevanje)

Angleško poslujoča društva SNPJ v zapadni Pennsylvaniji so združena v svoji federaciji. Vodijo jo Josip Bicek, Louis Kosela, F. J. Kress in njihovi priistaši.

Na konvenciji morda niso faktor, toda kakor jih je bilo na prošli konvenciji malo, so bili jako aktivni za svojo stvar. Razdajali so letake, se udeleževali sestankov in agitirali, da "pomečejo socialiste iz odbora". Podačevati take nasprotne — češ, da nič ne pomenijo, je zelo slaba taktika.

Ko je ta federacija priredila k slavju 30 letnice SNPJ v Pittsburghu banket, je povabila za govornika med drugimi gl. odbornika A. Cvetkoviča iz New Yorka, ker so sklicatelji smatrali, da jim je on poleg Lokarja idejno najbližji. Cvetkovič deluje v kampanjah v New Yorku za demokratske kandidature.

V pripravah za konferenco 2. novembra v Chicagu so se domenili na Ambridgeu in z John Lokarjem ml., da morata priti nanjo Kosela in Bicek. Ker sta oba v istem društvu, pravico pa je imele le do enega delegata, je bilo upravnemu odseku SNPJ priporočeno, da naj Koselo imenuje za referenta, Bicka pa je društvo izvolilo za delegata. John Lokar je bil prepričan, da se bo zgodilo, kot svetovano, toda upravni odsek priporočila ni upošteval. To jih je se bolj razhudilo.

Kakor večino angleško poslujočih društev v Penni, tako kontrolirajo tudi clevelandska večinoma ljudje Lokarjevih nazorov. So sicer izjeme, a jih ni dosti.

Precej teh deklet in fantov bi bilo danes v delavskem taboru, ako bi starejši sodrugi v naselbinah posnemali klub št. 1, ki si je skušal dobiti članov med mladino in jih vspobiti za nadaljevanje našega dela. Tako pa so se razvijali pod vplivom šole, se zabavali v klubih, ki jih kontrolirajo politiki kapitalističnih strank, čitali le kapitalistične liste in mnogi izmed njih so postali cerkveni ljudje, četudi njih starši ne hodijo v cerkve. Naravno, da so v takem environmentu zamrzeli socialiste. Ne samo to, ampak se bojujejo proti njim. V pripravah za organiziranje protisocialističnega bloka na prošli konvenciji je bilo med njimi izmenjano marsikako pismo in prav tako tudi ko so se pripravljali na konferenco 2. novembra.

Nekateri menijo, da ne škoduje, ker so dobili priliko "to blow off steam" — jim je vsaj odleglo. Ne, nič ne škoduje, pač pa bi bilo kvarno, če jim bi bilo prepovedano izražati svoje misli in nazore. Toda proti njihovi propagandi in njihovim argumentom je tre-

All ni v naselbini Ambridge nikogar, ki bi mogel mlade politike uverti, da so principi SNPJ za delavce vredni, da se delavci zanje bors? Podpiranje demokratske in republikanske stranke delavci lahko brez skrbi prepuste insurance kompanijam, podporne organizacije delavcev pa naj bodo delavske tudi načelno, ne samo po imenu. — Opazovalec.

USCR po 18 obletnici novemberske revolucije

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vih letih se je morala ukvarjati večinoma z vojnimi znotraj in zunaj in s trebljenjem ostankov carizma. Marsikaj, kar je v početku zametavala, je danes sprejela nazaj. Mnoge predsojke o "buržvaznih čednotih" oprevlja, ker so izginili vzroki za stari gnjev proti vsemu, kar je bilo "gospoknega". Danes se vsa Rusija nadeja lepšega življenja, ki ga bo deložna po umornih bojih in težkem delu pri gradnji svoje ekonomske strukture.

Sovjetski voditelji so ob tej obletnici revolucije s ponosom poudarjali, da delo, pričeto pred 18. leti, uspeva in ni je sile, ki bi ga mogla zaustaviti.

Nova izdaja "Wisconsin Leader"

"Wisconsin Leader", ki ga izdaja wisconsinška soc. stranka v Milwaukee izhaja zdaj pod novim imenom "The American Leader," ker bo to ime mnogo bolj odgovarjalo nameri lista. S tem bo dana prilika, da se bo list laglje razširil po drugih državah. Čbenem je list znižal naročnino za gotovo dobro klubom, ki si ga želijo naročiti. Klub, ki naroči štiri izdaje, bo za \$2.60 prejel list eno leto, to je 65c za vsako naročnino. Naslov lista je: The American Leader, 536 W. Juneau Ave., Milwaukee, Wis.

Gradivo v Proletarcu je šola za delavce.

FORTY FIFTH ANNIVERSARY

This year the Joseph Triner Bitter Wine Company is celebrating its 45th anniversary of successful manufacture and distribution of Triners Bitter Wine.

Since 1890, when Michael Triner and Joseph Triner, Sr. founded the House of Triner, three generations have continually manufactured this product. Today, Joseph Triner, Jr., representing the third generation, is carrying on, in the footsteps of his father and grandfather, the manufacture of Triner's Bitter Wine, with the same care that they before him exercised, plus scientific advances in pharmacy and chemistry.

JOSEPH TRINER

In commenting on their advertising campaign, which has run extensively in the Foreign Language Press during all these years, Mr. Joseph Triner, Jr., who is president of the Illinois State Athletic Commission and prominent in civic and patriotic affairs, said:

"We wish to take this opportunity of expressing our appreciation to the countless thousands of users of Triner's Bitter Wine and to assure them that their confidence and trust will never be violated."

"We have a paternal and family interest in this enterprise now as we always have had because the stock of the Joseph Triner Corporation has always been in our hands and is controlled today by members of the original family."

The officers, directors and principal stock-holders of the Joseph Triner Company are: Joseph Triner, Jr., President; Frank Wenter, Jr. (husband of Camille Triner) Vice-President; Robert E. Klaus, (husband of L'bbie Triner) Vice-President and General Manager; Dr. Frank Lagorio, (husband of Ellis Triner) Secretary; Mrs. Katherine Triner (widow of Joseph Triner, Sr.) Treasurer; and Mrs. Anna Hall (Anna Triner), a director.

Come And Celebrate The

8th Annual Fall Dance

SPONSORED BY

INTEGRITY LODGE NO. 631 SNPJ

AT

Pilsen Park Pavilion

26th Street and Albany Avenue

CHICAGO, ILL.

MUSIC BY

JOHNNY KOICHEVAR'S MERRYMAKERS

Cut this coupon out—

Entree 8. P. M. Admission 35c Door Prize

Admission 25c with this coupon At Pilsen Park Pavilion On November 23rd, 8. P. M.

First Fraternal Day, C. F. U.

Chicago. — Napis, kakor je naveden gori, je bil razobešen nad vodom v dvorano Sokol Havliček, pod glavnim napisom pa je bilo pojasnjeno, da priraja "dan bratstva" 18 čikaških društev Hrvatske Bratske Zajednice. Prireditev se je vršila v nedeljo 17. nov. Spored je vodil M. Smiljanč. Godba otroškega zavetišča HBZ je zaigrala ameriški in hrvatski himno. V imenu čikaških društev je govoril J. N. Bazdaric, in imenu Zajednice pa njen glavni predsednik I. D. Butković.

V sporedu je bilo označeno, da bo govoril tudi čikaški župan Kelly, ki ga pa ni bilo. To so prireditelji nedvomno vedeli že v naprej, ampak nekatere organizacije se čutijo počaščene, če imajo v sporedu tudi kakega političnega veljaka. Kelly je poslal svoj običajni pozdrav, da se ne bi "zameril".

"Zora" je med drugim zapela slovensko "Sijaj sončice", Paško Alujevič poleg hrvatskih pesmi "Gor čez jezero", zbor "Crvena Zvezda" pa delavsko himno in "Uz nakovanj".

Zelo so ugajale točke, ki so jih predvajali otroci iz zavetišča HBZ. Poleg teh je bilo tudi nekaj drugih točk.

Na prejšnji skupni prireditvi čikaških društev HBZ je bil govornik tudi komunist Lojen. Ta spored je imel navidezno popolnoma buržvazni značaj, kajti na tiskanem programu je bilo vse patriotično, ali pa navedeno tako, da ni "dražilo" nikogar. Ampak komunisti so dobili tudi ob tej priliki svoj delež, čeprav načelno neznamen. Pel je njihov pevski zbor "Crvena Zvezda" in govoril v imenu hrvatske naselbine N. M. Bušić, urednik "Borbenog Zajedničara". Četudi demokracija v HBZ ni bogzna kako opavana reč, je vendarle značilno, da na taki slavnosti lahko nastopi poleg govornikov konservativnega vladajočega krila tudi predstavnik opozicije, katera v napadanjih na administracijo Zajednice ne pozna nikakih meja.

Po končanem programu je igral v gornji dvorani J. Kochevarjev orkester, spodaj pa tamburaši. Sporedu je prisostvovalo blizu tisoč ljudi.

Poročevalec.

Zadružniki v Angliji

Zadruga na Angleškem ima jo okoli sedem milijonov članov.

Oportunizem

V New Rochelle, N. Y., so komunisti indorsirali demokratsko kandidatino v legislaturo samo zato, ker je zamorka.

Ako bi delavci pri vsem tako hranili, kakor pri delavskem tisku, bi razni raketijski ne mogli izprežati iz njih vsako leto milijone in milijone dolarjev.

INTEGRITY'S DANCE

Chicago, Ill. The Integrity Lodge No. 631 SNPJ will hold their annual fall dance Saturday, November 23rd at Pilsen Park Pavilion, 26th and Albany Ave. Johnny Kochevar and his Merry-makers have been engaged to supply the dance lovers with good music. The Pilsen Park Pavilion is one block east of Kedzie on 26th St., and is equipped with a large dance hall. A good time is assured. The admission is 35c. In addition to a fine evening of entertainment a door prize will be given away.

ATTACKS ON RELIEF

Those who are now, have been or are likely to be on relief, due to the uncertainties of working for a livelihood, should take heed of the signs of warning that are beginning to appear.

The forces of plutocratic wealth in this country are determined to "stop this nonsense of relief."

That means work relief and direct relief.

Work relief must go because it is more expensive than direct relief and does not help the big industrialists as much as they expected it would.

Direct relief must go because it keeps people away from starvation.

The plutocrats have made up their minds that the time is at hand when the destitute unemployed must either work—for them—or starve!

Two years ago, when banks were crashing and industries were stagnant, they grudgingly agreed to let the government feed the unemployed while they were grabbing all they could from Uncle Sam in the way of loans, subsidies and other bounties—in the name of "national recovery."

They didn't dare then to administer the starvation cure of unemployment because they were scared and unprepared.

But now things are different. Business has improved somewhat and dividends are mounting.

Nevertheless, there still are about eleven million unemployed, most of them, like Finnegan, "on agin, off agin, back agin"—on relief.

Relief for these millions costs money, most of the burden being borne by the federal government. It is done by borrowing but might mean heavier income taxes on big incomes.

But, in these times of improved business, it also means that these millions of unemployed can at least exist and refrain from scabbing.

This in turn encourages the exploited and underpaid workers to organize into unions and seek higher wages and better conditions, and it encourages them still more when they get help for picket duty from unemployed workers on relief.

Therefore, "this nonsense of relief" must be stopped, say the plutocrats.

The unemployed must either work—for them—or starve! But you may ask, how can the plutocrats put the unemployed to work, even if they should succeed in reducing them to starvation?

They can't, but if relief were cut off they could dictate wages, hours and working conditions not only to the unemployed frantically seeking jobs but to those who are employed. In this way they feel that they could disorganize labor, break the unions, and create a labor market that would make American labor as cheap as coolie labor in China, and just as submissive.

They figure that they could then employ enough of the workers to keep the labor market in a state of constant flux

THE FIELD IS RIPE FOR REBEL CRUSADERS

By John M. Work

The Socialist Party started out on its career with a full knowledge of its high mission.

Its mission is to get Socialism, and in doing so, it has to convince a majority of the people that they should have it.

Many a local or branch in a small city or town has found it hard to maintain an organization; but if they keep in mind and adhere to the object of the party, it should not be difficult.

Every organizer has had the experience of local comrades telling him they could not keep the members interested because there was nothing for them to do. In reply, however, to the question, "Have the majority of the people of your community been converted to a belief in Socialism?" they have to admit that such is not the case.

So long as that is not the case, there is so much to do and so much "raw material" to work on, that the only problem is to decide what to do next.

This is true everywhere, even in "Socialist cities." It can hardly be said that there is a "Socialist city" anywhere in the United States, if, by a "Socialist city" you mean a city in which the majority of the people are full-fledged Socialists.

It follows that in all parts of the nation the great work we have before us in the immediate future is to educate the people to a true knowledge of Socialism.

There are various ways of doing this. One splendid way is to get subscriptions to Socialist papers and let them edge the truth in. Meetings, plays, leaflets, pamphlets and books have their place. So have social features. Writing letters to the capital-

and make workers compete with each other for a chance to work at any wage to keep themselves and their families from starving.

So you see, the big boys have it all figured out. Relief must be stopped.

Workers, take heed and be prepared! Pass the word along to your friends and neighbors. Don't let the enemy catch you off guard. We're all in for a struggle in which there will be no room for neutrals. A struggle for economic freedom or economic serfdom.

The Milwaukee Leader.

WHAT IT DOES

Our inequality materializes our upper class, vulgarizes our middle class, brutalizes our lower class. Matthew Arnold.

RED FALCONS

Chicago, Ill.—The Red Falcons at their meeting Sat. Nov. 16, at the SNPJ Hall elected the following new officers: Flight Leader, Ernest Drescher; vice president, Bobby Skavich; Elvira J. Skavich, secretary; Ernest Drescher, treasurer; sergeant-at-arms, Boyan Alesh and Helen Drescher. Leaders for the boys are Henry Kriebel and Frank Oblack. Clan leaders for the girls are Mizzi Oven and Elaine Turpin.

The Red Falcons also decided to take part in the Christmas program given by the Chicago District Federation of SNPJ.

Elvira J. Skavich, Quill.

Mussolini's Propaganda Machine

(Uncensored news from Rome via Nonfrontier News Service).

Nothing is clearer today than that the peoples everywhere have to be whipped into a nationalistic hysteria in order to carry on a war. Mussolini has not overlooked this war measure.

Nobody knows definitely how far back the Ethiopian war was planned, but it is significant that the "disgrace of Aduwa" was systematically kept alive. As far back as 1929 the Fascist military journals began to discuss the

reasons for the failure of 1896. This campaign spread to other papers. In these discussions there was pointed out what measures would have to be adopted to win "the next time."

As the planned-for war came closer, the campaign became more intensive. The press printed war propaganda every day. All the pretenses for the war which have by now become familiar all over the world were reiterated again and again. Ethiopia must be "civilized"; Ethiopia must be used as an outlet for surplus population (nothing mentioned about the campaign for an increased birth rate); Ethiopia must supplement Italy's natural resources.

The press adopted other methods also. One day we were given pictures of the poor slaves of Ethiopia. The so-called slaves appear to be Arab traders selling their wares. Their appearance is almost prosperous and they look well fed and contented. In order to produce the proper shudders, the staff artist drew in some chains linking the wrists of the two "slaves". But the job was done so badly that the chains do not fit properly on the wrists, and at the same time they are so heavy that any kind of work in them would be virtually

impossible. But the pictures made an impression on simple minds.

Another great stroke was the exploitation of Mussolini's two sons and his son-in-law. One day the papers carried a big story of how the two sons of Il Duce had applied to the minister of war and the air (Benito Mussolini) to permit them to enter war service and become military aviators. The minister of war and air considered for a time. The press dutifully followed his meditations. Then in a burst of patriotic enthusiasm he graciously granted permission for these minors to take service under him. The decision was hailed with great admiration. Since then the Mussolini family has repeatedly figured in the press, which records every flight they make in Africa and tells of the shots fired at their planes which are generally discovered after their return.

Dozens of similar propaganda stunts are put on here. Some day the director of the propaganda bureau will again tell the world, exactly as after the World War, how he mobilized the Italian mind with every device, honest and dishonest, known to the machines of military propaganda.

SAVA'S CONCERT SUNDAY

Chicago, Ill. Sunday, November 24, singing society Sava will hold its annual fall concert at the SNPJ Hall. A fine selection of songs, and a comical one act operetta "The Baron Cobbler" make up the program. There will be duet numbers by the Prelesnik sisters, Anna Misko and Anton Medved and a fine selection of classical and folks songs by the entire chorus. An out-of-town chorus, singing society Naprey from Milwaukee will also participate.

Sava at the present time has about 45 members. All of their past concerts have been well attended and their programs satisfying. On Sunday the singers will make known what they have learned during the past several months. We urge every member and sympathizer to be present. Besides Naprey, a delegation from Milwaukee and Waukegan are expected. We invite our friends and comrades in La Salle, Lyons, Cicero, Berwyn and other nearby places to be with us at our concert this Sunday.

In the evening there will be dancing in both halls. Johnny Kochevar's orchestra will entertain the dancers

with good music. John Plut will furnish the polka's and waltzes in the lower hall. Admission tickets are 35c in advance and 40c at the door. Make your reservations by calling Rockwell 2864. — k.

Debs Meeting Friday November 29

Chicago, Ill. On Friday, November 29, the Social Study Club of branch No. 1 JSF, will hold a Debs memorial meeting at the Slovene Labor Center, 2301 S. Lawndale Ave. A fine program will be presented by the young comrades which will include movies about Eugene V. Debs. Comrade Albert Goldman, labor attorney will give a talk on Debs. Another very timely number will be a short anti-war sketch "God and Country".

The program will be a fitting dedication to one of the greatest warriors for human liberation—Eugene V. Debs. We urge every member to bring a friend along and help us observe this memorial meeting with a packed hall. After the program a social with refreshments will take place. A small admission of 10c will be charged to cover the expense. Reserve Friday, November 29, and spend the evening with the young comrades at the Slovene Labor Center, 2301 S. Lawndale Ave.

John Rak.

Bridgeport Comrades Plan Anniversary Program

Branch No. 11 JSF of Bridgeport is celebrating its tenth anniversary Saturday, November 30, at Boydsville Hall. An excellent program will be presented by our comrades, featuring "Silver Jubilee", a Slovene one act play and "Love and Lather", a short English comedy. There will also be other variety numbers. After the program Frank Barbic's orchestra from Cleveland will entertain our dance crowd. A large attendance is anticipated. The program begins at 7:30 p. m. Everyone is invited.

Margaret Snoy, Bridgeport, O.

The Bravest Battle

By JOAQUIN MILLER

The bravest battle that ever was fought,
Shall I tell you where and when?
On the maps of the world you'll find it not;
'Twas fought by the mothers of men.
Nay not with cannon or battle shot,
With sword or nobler pen!
Nay, not with eloquent word of thought
From the mouths of wonderful men;
But in a walled-up woman's heart—
Of woman that would not yield,
But bravely, silently bore her part—
Lo! there is the battle field.
No marshalling troupe, no bivouac song,
No banner to gleam and wave!
But Oh, those battles! They last so long—
From babyhood to the grave.

Just One Thing More

Control The Government

Man's progress might be measured by a number of things, not the least of which is his ability to harness various forces, natural and otherwise, to his own advantage. There was a time when fire was feared, now it is the servant of man. Once the lightnings which flashed in the skies were viewed by primitive men with awe. Now the same fearful thing is run through wires to lighten the toil of mankind.

However, man's mastery over things has not yet — and probably never will — be complete. There are still many things for him to conquer. For instance, his own prejudices and superstitions.

Our thoughts were turned in this direction by reading anew dispatch which read:

"Arming of the state highway police has drawn vigorous protest from the Colorado State Federation of Labor, which sees in the arming and drilling of the police creation of a force that can be used as strikebreaking battalions."

We share the fears of our Colorado fellow workers. However—

While men with arms in their hands are likely to be hostile, they need not be. They like lightning can be transformed into friends and servants.

How? By making one's self and one's class the master of government.

The only reason why armed troops need be feared by organized labor is because, POLITICALLY, ORGANIZED LABOR IS NOT ORGANIZED AT ALL. If the workers of the nation would stand together in a party of their own, they could issue the orders to soldiers and policemen.

Until workers learn that lesson they are not likely to make much of an advance. Until then, they will always be at the wrong end of the receiving line which clubs are swung and shots are fired.

Workers should stop fearing and stop complaining. They can do both when they unite in a political party of their class and set out on the march toward the co-operative commonwealth for which Socialists are striving.

—Reading Labor Advocate.

Although the British Labor Party regained a good deal of its former strength the old Conservatives managed to win last Thursday's elections decisively. A gain of about 100 seats in parliament ordinarily is no small matter. If this had happened before the Labor Party became a contender for power it would have been perfectly amazing but coming, as it did, with so many bye-election victories as an indicator, the immense gain is minimized, therefore. The upset feelings thruout Europe and the tension of war had a great bearing on the election.

England's elections prove conclusively that there is a great amount of educational work before the Labor Party yet. Also, that the workers can be whipped into a frenzy of fear to support the makers of war when they believe to be following the road to peace. Under such conditions we can be neither elated over the gain nor disappointed in the results. Nevertheless, some 150 Laborites will form a worthy opposition in the parliament when it convenes again and perhaps for the next five years they will just have to be content with critical objections to the Conservative program. No opportunity for an offensive building of their program will be possible. They'll just merely object without success.

Former Prime Minister Ramsay MacDonald suffered a severe setback when he lost his constituency to a Labor candidate. And rightfully so, for hadn't he been responsible to a great extent for dislodging the Labor Party a few years ago? We want to see the British Labor Party march right on in the coming bye-elections. And they most likely will because the tension will subside and the people will begin to be more reasonable and more thoughtful.

Months ago we reported that Robert M. Sweitzer, County Treasurer of Cook County and its former clerk actually stole over \$400,000. After many delays and postponements his trial was finally called. Now, Sweitzer did not deny taking money. He

merely objected to the figure the prosecution presented. Before the judge and jury he virtually lied that he wanted to pay back the money long ago but that the County Board wouldn't take it. In reality, the County Board was so lenient with him that they give him weeks of time before they finally voted to oust him. And now this poor old man, the idol of democratic politicians for 25 years had all types of character witnesses, including a catholic priest, tell the jury what an honest and noble man he was. Isn't it terrible that people should stoop so low as to defend a DEMOCRATIC crook who has been stealing public money so long that only he knows how long? Isn't it pitiful that a catholic priest who is supposed to be endowed and vested with special powers should besmirch the catholic faith by standing up for a crook?

Sweitzer is not guilty because of three reasons. First, because he is and has been a strong and powerful figure among the crooked democratic politicians. Second, because he was convicted he would squeal and put many other DEMOCRATIC politicians in "dutch". And third, because the democratic prosecution couldn't be expected to convict one of his big bosses. Therefore, rumors go the rounds that the jury was fixed and that Sweitzer really never was in danger and that pretty soon they may give him a "pension" to keep him still. So once again the people are fleeced of over \$400,000 and the cost of auditing books and holding a costly trial because they have been so naive as to elect democratic politicians who are known to be corrupt to care for their money. Too bad that the poor man on the street who broke a window to get some food wasn't Sweitzer. He'd have gotten free; instead he's serving 30 days for robbery.

Don't forget our Debs Memorial Meeting, Friday, Nov. 29, 1935 at the Slovene Labor Center.

"Statesmen" are men who could tell you what causes the war they are planning to start.

Socialism Is Not Free Goulash

No, Socialism does not mean a free lunch counter where you get free meals each day. Nor is it a free hotel where you room at the expense of the state. Neither does it mean a paradise for the lazy who do not want to work, otherwise politicians and millionaire lounge lizards would carry red membership cards in the Socialist Party.

The Socialist movement is primarily a movement of the laboring millions to abolish the private ownership of industry. That private ownership enables the minority who own to live on the labor of the working masses. With power in our hands we can transfer the titles to ownership of industry to the people as a whole, organized in a Cooperative Commonwealth. Industries will then be operated for the service of all the citizens of this Commonwealth.

This will not be dividing up. It will be concentration of ownership into one big organization, the nation as a Socialist Commonwealth. Then all

of us will be equal partners and we can crawl out of the depression and work for ourselves.

You say that it "won't work." Capitalism does not work now and it will not let you work, so why raise that silly objection? The present owners will not even let you work for them. What's the sense of having industries at all if you cannot use them and the capitalist owners will not permit you to use them?

Afraid that your freedom will be restricted? Too bad. A free man is one who is not dependent upon the will of another. You are dependent upon the owners of industry. You will never be independent of them until their power to withhold jobs is taken away. A Socialist Commonwealth will insure healthful employment at good incomes to all.

Think it over. If Socialism does not represent your interests why does the owning class oppose it and if it does, why do you?

—The New Leader.